

Szerkesztőségi iroda:
Főutca 186. sz. — Ide intézendő minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény.

Hirdetések elfogadtatnak Gyulán,
a kiadóhivatalban, Nagy Ferenc könyvkereskedésében; **Pesten** Neumann A. és társa hirdetés-irodájában, (kigyőzteza, 6. sz.)

Hirdetések díja: Egy négy hasábos Garmondsor 5 kr. — Bélyegdíj 30 kr.

BÉKÉS

Megjelenik hetenként egyszer minden vasárnap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Az előfizetések bérmentesített levelekben a lap kiadó hivatalához intézendők.

politikai, gazdasági és ismeretterjesztő hetilap.

Kik a mi elleneink?

Annak ki a Miletics-féle ügy országgyűlési legközelebbi tárgyalását figyelemmel kísérte, lehetetlen hogy bizonyos fájdalmas érzés ne keletkezett légyen kebelében s önkéntlenül azon kérdést ne tette volna magának, valjon azok-e a magyar elemnek s ezzel együtt Magyarországnak legnagyobb ellenei, kik mint Miletics fájunk s az ország területi épsége ellen intézett izgatásait kihívó daccal üzik évek óta, kik Magyarországot az élő államok sorából ma inkább mint holnap szeretnék kitérülve látni. S ki mint Miletics e nemzetellenes érzelmeinek kihívólag sértő cinizmussal adott kifejezést parlamentünk üléseiben, de a kik éppen azért mert nyíltan bevallott ellenségek kevésbé veszélyesek, vagy mi magunk kik ferdén értelmezett képviselői immunitás, s még ferdébben értelmezett praecedens esetek, — s hajoknál fogva előrántott példái a külföld parlamentjeinek kapaszkodva, védszárnyaink alá veszünk oly egyént, kit tetteiért s a magyar nemzet ellen elkövetett büneiért magunkban, — ha ugyan fájunk érdekeit szemelőt téveszteni nem akarjuk, — rég elkelte itélnünk és kárhoztatnunk, kik ily ember ügyéből úgy látszik pártkérdést csinálni bírnak s nem átalunk ez által az ellenünk felizgatott elemnek bennünket magyarokat megállító szolgai bókot vágni. E sorok írója még azon keserű érzés benyomása alatt is, melyet Mileticsnek éppen Csernátóni beszédébe történt minden nemesebb érzést felzaklató: épen azt akarjuk, hogy ne legyen (már tudni illik Magyarországnak) híres bele dörgése keltett, bámultuk azon méltóságos magatartást, melyet

parlamentünk szemben e jelenettel tanusított, jól esett az ellenzék vezér férfinak Tisza Kálmánnak, Miletics et consortes elleni philipicáját hallani, s annyival szembeötlőbb jelenleg ellenzékünk azon harca, melyet a képviselői immunitás cége alatt Miletics mellett vitt, minél kevésbé vártuk azt e párt vezérének ama férfias nyilatkozata után.

Nézetünk szerint is a képviselői immunitás elve követelményeinek teljesen elég volt téve akkor midőn a királyi ügyészek a Miletics ellen indítandó keresetét a ház a mentelmi bizottsághoz utasítá, s midőn csak is ezen mentelmi bizottság véleményezése után, adott helyt az ellene indítandó keresetnek. És ki nyújt biztosítékot az iránt, hogy ha ma a baloldal azt kérdi: mi jogon merte a törvényszék a Miletics ellen hozott ítéletet a ház előleges engedelmese kikérése nélkül végre hajtani? holnap nem fogja e azt kérdeni: mi jogon merte az esküdtszék Mileticset elítélni? ki nyújt biztosítékot eziránt akkor, midőn látjuk, hogy ellenzékünk mily mohó kapzsisággal ragad meg minden ügyet, melyből előnyös pártkérdést csinálhatni hisz. Hogy a felvetett alternatíva egyáltalán nem tulzolt, kiténik azon ellenzék érvelésből, mely itt ott, bámulatára a világnak felmerül.

A vita folyamában a jól emlékszünk Irányi képviselő emelte ki sérelmül azt, hogy a Miletics ügyben a kormány alázasatos szolgáló, a Bach-rendszer volt bérencei ítéltettek mint bírók. Nem tartozunk azok közé, kik valakit absolute elítéljünk azért, mert a szolgálatával érvényesített szellemi tökéskén kívül egyebe nem levén, pusztá hazafiságból éhelhalni nem tudott

s fájdalmasan hatott reánk 1861-ben is midőn őket kivétel nélkül a társadalom páriáivá stüllyesztve, közös akarattal oly könnyelműen erkölcsi halottaknak bélyegeztük. De éppen, mert ezek közzé nem tartozunk, bátrak vagyunk kérdeni, hogy vajon az ezen érvhez kapkodó baloldali képviselő urak ismerik e inpartibus a helyzetet t. i. a megyékben? Ha nem ismerik: jó lesz ha egy kissé hátuk megé tekintenek s szemlét tartanak az uszály hordozó se reg felett. Békésmegye p. o. par excellence baloldali vármegye, de aztán talál is itten ha akar bár mely baloldali képviselő is ugynevezett Bach-huszárokat, a javából a baloldalon a meny nyi csak tetszik; sőt határozottan állíthatjuk, hogy mentől engedelmesebb eszköze volt egy vagy másik az Istenben boldogult rendszernek, annál kirívóbb baloldali szint öltött magára. Talál nálunk, ha akar, azon korból ki a legembertelenebb szigorral hajtá be a jólfelszámított napdíjjakért a legtörvénytelenebb adónemeket; talál, ki a hirhedett önkéntes államkölcson körülüli buzgólkodásával törekedett magosabb álláshoz juthatni, de azért hírségesen nagyolja az államadósági quotát; talál, ki legbaloldaliabb elveivel még mindég megegyeztethetőnek tartja gutgesint szolgálataiért a nyugdíj összevetet évenként felcsipdesni; reméljük, hogy ez a quota kérdését bolygatja legkevésbé; talál ha akarja olyat, ki a Thun—Rauscher-féle patens nevében tiltakozott a protestans autonóm egyházmegye gyűlése megtartása ellen s általán mondhatjuk, hogy az ugynevezett értelmiség baloldali tulnyomó contingensét ők adják. Tudjuk azonban hogy a rajz, melyet megyénkről adánk a többi baloldali vármegyék hí képe is egyszersmind.

TÁRCA.

Az öngyilkosság mint társadalmi kérdés.

Des Etangs „Suicide politique en France“ című műve nyomán.
Közlő: Dr. Kovács István.
(Folytatás.)

(1789. jul. 14-ke. — A szeptemberi napok. — Öngyilkosságok a fogházakban. — Valazé, Vergniand, Roland asszony, Lavoisier. — A dühösek pártja. — Chabos, L'Hullier és Osselin. — Chamfort akadémiai tag, Lomenie de Brienne grenoblei érsek. — A lyoni Marat, Fouché, Couthon, Collet d'Herbois és az ifjabb Robespierre.)

Az 1789. év július 14-ét éljük, a Bastille parancsnoka Delaunay marquis a nép hatalmában. Nem életéért könyörög, csak egy pillanatra adjátok vissza szabadságát s látni fogjátok, hogy van bátorsága meghalni. A halál neme, melyet magában feltesz, nem pusztán öngyilkosság s nem egy ember halála; halála egyszersmind a győzők enyészete s ugyanazon romok alá temetkeznek a győző és legyőzött.

„Hogy halálát megbosszulja“ — mond Michelet — „fel akarja magát vettetni s romba dönteni Páris egy harmadát. Azon száz harmincöt hordó puskapor, mely a Bastille-ban elrejtve volt, a légbé szórta volna a Bastille-t, összezúzta, megsemmisítette volna az egész külvárost, Marais-t és a fegyvergyárat.“ Villámnál gyorsabban ragadja kezébe egy ágyu égő kanócsát s kérelhetlenül végrehajtja a kétségbeesett helyzete által parancsolt vétket, ha két altiszt keresztbe vetett szuronyával el nem zárja előtte a puskaporos hordókhöz

járását. Még mindig azt hiszi, hogy életének rendelkező ura, s a botjában rejlő tört kihuzva, keresztül akarja magát szurni. Merénylete ez esetben csak saját életébe kerül, azonban embertelenül lefegyverzik.

E perctől kezdve kénytelen magát alávetni a sejtett borzasztó bűnhődésnek, mellyel még eddig dacolni remélt, saját kezétől várva a kevésbé borzasztó és biztosabb halált. A Bastille-tól a Grève-térre hurcolja az ordító tömeg, mely őt bántalmazza s átkokkal halmozza el. Végre az őt védelmező győzők kezéből kiragadják a vérengző farkasok s a városház közelében eldurrannt pisztolylövés, mely őt halálosan éri, egyszersmind jelt ad a gyilkolásra.

Vae victis! A vészharang zajánál s a Bastille ágyui dörgésével kezdetét veszi a polgárháboru, a pártok ez elkecsereedett irlalom nélküli párbaja, melyben joggal mondhatni, hogy a főszerep a hóhérnak jutott. Nehány szerencsés koronkint ugyan megmenekszik az örvöngő nép göresös öleléséből, a fogházakban szervezett megszűrés elől; gyakran a nagy munka végrehajtójának megszokott bárdja alól, de csak azon feltétellel, hogy az öngyilkosság jön segélyére; mert hiszen nem arról volt többé szó, hogy megmentsse az illető életét, hanem hogy megelőzze a kérelhetetlen végzetet.

A nap szeptember havában terjeszti sugarait a fogházakra.

„Egész Páris tanuja volt a borzasztó jeleneteknek“ — így sóhajt fel Roland asszony emlékiratában — „egész Páris engedte fölvi a delokot“

Ne kérdezzük: mi történt e napok alatt a modern polgárisodás e gyupontjában? — nézzük csak a tárgyakat képező gyászos áldozat-illetéket az öngyilkosságnak, jegyezzünk itt előre annyit meg, hogy több esetben a gyilkosok oly engesztelhetlen áldozatokkal találkoztak, kik nem tudták elszánni magukat a lemészárlásra s magukat kivégezve, meg akarták kimélni a Páris városa által fizetett mérszárlokat a rájuk pazarlandó fáradságtól.

A Conciergerie, la Force, Grand-Chatetet, a Szt. Bernardinusok és a karmeliták zárdája, Saint-Firmin, Salpetrière és Bicêtre egyiránt valódi mérszárszékékké váltak, s végre a mérszárítás és öngyilkosság teljesen megnepteleníté a fogházakká rögtönzött intézeteket. Azonban hány napra, sőt hány órára volt szüksége a pártok dühének, hogy ujabban behurcolt foglyokkal töltsék meg e helyeket, kikre hasonló szomorú sors várt.

Egyike e foglyoknak, ki később brumaire 18-án a császárság kiváló hivatalnokává lett, beszéli, hogy a végzettől elátkozott ezen helyeken a tömeg zsarnokságának áldozatai sokszor tanakodtak a felett, ne végezzék-e ki magukat? Különösen a Luxemburg-palotában az öngyilkosságok azon mérvben szaporodtak, a mily mérvben váltak a kivégzések gyakoribbakká — s ha olykor a kedveseitől megfosztott foglyok ajkára itt-ott ellebbenő sóhajt csalt a szenvedés s a kétes jövő, egy otromba német „székes“ porkolábi bölcsességében folyton

Ennélfogva kérdezzük: ki galvanizálta 1867-ben életre ez erkölcsi halottakat? felelet: a baloldal, mely csak párthíveket keresett és csak párthíveket akart s tárt karokkal fogadta azokat, kik ily merész politikai saltó-mortáléval oly könnyedén szökdeltek át azon mélységen, mely az általok hajdan szolgált elvek s a baloldal elvei között tátong. Nem találná-e ennélfogva nevetségesnek akármely a Miletics-féle ügyben e silány érvehez kapkodó baloldali képviselő, ha mi itt in partibus protestálnánk valamely ítélet ellen csupán azért, mert ez ítéletet talán tulnyomó számban volt Bach-huszárokból alakult törvényszéki bírák hozták. A volt rendszer híveiből ki vette a maga illetékét jobb és baloldal egyiránt, a baloldal szerencséje ha neki belőlök több jutott; de egyet aztán szabad legyen kérnünk: feleljék el már egyszer valahára a már ugy is émelegéig emlegetett dolgokat s ne adjunk arra okot, hogy ha egy oldalt, törvényes formák megtartása mellett, törvényeink szellemében, a hazaszeretet mellett igazság által is vezérelt bírák ítélete, más oldalt pedig, mindnyájunk belsejében tacite ugy is elítélt veszélyes nemzetiségi agitátor áll, ez agitátornak bár mi cég alatt védelmére kelve valaki jogosan ezt kérdezhesse: Kik tehát a mi elleneink?

Hallható volt továbbá ilyen című érv is, hogy miután a Mileticset elmarasztaló verdictet nagyobbára jobboldaliakból összealkotott esküdtszék hozta: a háznak illetőleg a baloldalnak joga van az ítélet revisiójára. Nem tekintve azt, hogy ily jogkört magának csak a francia forradalmi convent követelt, mely XVI. Lajos ügyében ítélkezett, azt hisszük, hogy törvényes formák között hozott ítéletet revisió alá vehetni egy parlament sem követelhet magának a nélkül, hogy az államban törvényesen constituált hatalmak egymás jogkörén ne ejtsenek csorbát. Reméljük, hogy talán a pártellentét annyira még nálunk sem jutott, hogy ugyanazon büntényben a jogfogalmak szerint csak egy megállható ítélet másképp hangozzék jobboldaliakból, másképp ismét baloldaliakból össze alkotott esküdtszék szájából. Ha pedig a baloldal helyt ad azon feltevésnek, hogy de bizony a Miletics féle ügyben hozott ítélet baloldali esküdtszék által hozva talán másképpen hangzott volna: nem jogosan kérhető újabb bár ki is: kik tehát a mi elleneink?

A parlamentben a Miletics-féle ügy tárgyalásánál, egyik oldalt az ismeretes izgató ellen hozott ítéletnek a parlament engedelmé nélkül leendő végrehajtásának kérdése, más oldalt a magyarhazai igazságszolgáltatás tekintélyének megvetése állott. Ez utóbbit a Csernatoniként „belekotyogó“ igazságügy-miniszter teljesíté, ki miután képviselő is egy uttal még Csernatonin ur ellenére is jogosan belekotyoghatott a dologba. És most újabból kérdezzük: kik a mi elleneink? — Felelet: saját magunk kik pártérdekből haj-

landók vagyunk legszentebb érdekeinket is kockáztatni a parlamenti pártusák homokjára vonszolt igazságszolgáltatásban, s kik keblünkön dédelgetjük a kigyót mely testünkbe mart. Tant de bruit pour un Miletics!

Országgyűlési tudósítás.

Okt. 27. Simonyi E. a háborura vonatkozó h. javaslatát volt kitérve tárgyalásra, de a miniszterelnök jelen nem léteben ki egyedül adhat felvilágosítást, kéri a házat, hogy napolja el a tárgyalást.

Ezután vita keletkezett, mely rendben vegyék tárgyalás alá a számos előterjesztett törvényjavaslatot. Végül

Horváth B. miniszter indítványozza, hogy az osztályok tárgyalják: 1) a községek rendezéséről, 2) az urbéri birtokviszony végleges rendezéséről, 3) a bérföldekről, 4) az irtványokról, 5) az arányosításról és tagosításról Erdélyben. Elfogadtatik.

Okt. 29. Irányi Dániel maga és elvtársai nevében h. javaslatot ad be, az Ausztriával való kiegyezés alapját képező 1867. XII. t. c. megszüntetésére s személyes unio alapján új javaslat előterjesztését kívánja. Hétfőre tüzelték ki Tisza s Simonyi E. h. javaslatairól.

Okt. 31. Simonyi E. beszél h. javaslatát mellett. Andrassy m. elnök felel rá, hogy egyszerre semlegességi és beavatkozási politikát nem követhet a kormány Simonyi E. javaslatát elvetetett.

Tisza K. hasonlólag ajánlja h. javaslatát elfogadtatását. Névszerinti szavazásánál 92 szó ellenében 149 szavazattal elvetetett.

Irányi h. javaslatát a ház többsége tárgyalni sem kívánta.

A hadi események legfontosabbika, Metz kapitulációja foglalkoztatja most a világot. Halálos vágás ez a létért küzdő francia nemzetre. A metzi seregben volt még legtöbb bizalma s ebben is csufosan kellett csalódnia, 150 ezer francia katona a javából felad egy európai híri erődöt 200 ezer porosz landwehrnek!

Annai a lealázó e tényben, hogy minden francia keble szegénnyel telik el, boszút s halált kiált az árulóra. Gambetta proclamatioja Bazainet árulónak, a sedani kapitulálók ügynökének és a betolakodók vezetőjének mondja. Ugyan az a Bazaine ki oly nagyszerű — bár nem dicsteljes katonai multtal dicsekedhetik, így végzi be pályáját. S egyik csapás a másikat éri, mintha a földig sujtott nemzeten még nem volna elég nyomor. A mellett, hogy a Metzét megszállva tartott sereg egy része Páris alá vonul, másik pedig a katonai szervezkedés akadályozására a vidéket barangolja be, — az ország telve van napoleoni izgatókkal s a porosz fogóságban levő seregben orleanista izelmek folynak.

Különben minden oda mutat, hogy Versaillesben a Napoleon dynastia restaurálása el van határozva, Eugenia és Bazaine Wilhelmshöheben vannak Leboeuf, Canrobert és Murat herceg 78 tiszttel Kasselban.

Páris bombázatása még nem kezdődött ugyan el, de a bevonulás ünnepélyére már is nagy előkészületek tétettek.

Frigyos Károly és a korona herceg Metz kapitulációja

alkalmából tábornagyokká nevezettek ki, Moltke is rövid időn megkapja-e rangot.

Nürnbergből Gyulai László következőkép írja Metz kapitulációjának örömmünnepeit:

Nem volt fogalmam soha, vagy legalább szemtanuja nem valék a német lelkesülésnek, azt híven, hogy ez a lassú vérű bajor minden bravourt a sörivásban talál, pedig csalatkozni, ha így vélekednénk felőlök, mert a minék ma szemtanuja valék, épen az ellenkezőjét állítja. Már korán reggel ágyudörgés riasztott fel, akartam tudni okát, siettem az utcára, s mennyire nagy volt meglepetésem. Özönlött a nép minden utcán, az ágyulövések morájába itt ott pisztoly pattogások voltak hallhatóak, a házak ablakaiból zászlók lobogtak többnyire a német szövetség színei, helylyel helylyel bajor s poroszszal ölelgetözve, mindenfelé „hoch“ és „vivát“ kiáltások hangzottak. Előcsiptem egy „Bürgert“ meg tudandó, mi idézte e rendkívüli örömet elő? mire ő büszkén válaszolá „Metz hat kapitulirt.“ Paff, hisz én azt gondoltam, hogy legalább is Párist vették be, vagy békét kötöttek. „Dann möchte hier ander's zugeh'n; heute wird nur der Egidien-Platz beleuchtet, und die „Wacht am Rhein“ gesungen.“ Alig vártam az estét, — fejem már egészen belefájult a sok lövöldözés és kiáltások hallásába. Végre eljött nyolc óra, — borzasztó néptömeg gyűlt össze az Egidien térre hol az ünnepély tartatott — ez Nürnberg legnagyobb tere — pompás kivilágítás mellett itt ott bengáli tűz égett. Kilenc órakor érkezett meg a dalárda, eget verő „hoch“ és vivát kiáltások közt.

Körbe állván első énekek egy Te Deum féle vala, mely engem annyira meghatott, hogy e percben csakugyan velök éreztem, aztán következett: „Das deutsche Vaterland“ „Die Wacht am Rhein.“

Mindezek után a tömegeből ezer és ezer pisztoly lövés, ugyanannyi rakéta repült a magasba, hozzá adva a gyönyörű bengáli tüzet különböző színekkel, a nagy néptömeget, beszögeve környös körül ódon, középkori épületekkel, — nagyon különös gondolatokat ébresztettek keblemben. Végül egy előkelő polgár szónoklatot tartott, éltetvén a német egységet, a porosz és bajor királyokat, mire a nép szünni nem akaró „hoch“ és „vivát“ kiáltások közt a legszebb rendben visszavonult.

Jövő alkalommal Páris bevételének ünnepét irandom meg, mert itt ugy beszélnek, hogy e hét végén megtörtént. Megemlítem még, hogy a nürnbergiek nagyon porosz-érzelműek, mert talán a protestáns elem igen tulnyomó.

Jegyzőkönyve

a körös-berettyó szab. központi választmány szervezetének megállapítása végett Pesten 1870 október 25-én méltóságos Tomcsányi József kormánybiztos ur elnöklété alatt tartott értekezletnek.

Jelen voltak Méltóságos Tomcsányi József kormánybiztos ur, mint elnök

a Berettyó szab. társulat küldöttei: Kelemen Sándor társ: elnök, Szarukán Gergely, méltóságos B. Vay Miklós urat képviselő társ. tag,

legyenek önök türelemmel, a szenvedés rövid percét kell még kiállniok.

Nem akarva itt az olvasó figyelmét kevésbé fontos esetek elsorolásával fárasztani, kiemelünk a szeptemberi napok Des Etangs művébe felsorolt áldozataiból csak egy pár jellemző esetet, melyek élénken állítják élénk a szellemet, mely Páris társadalmi viszonyain ekkor uralgott.

Azonban beszéljen helyettünk a „Journal des Evénements arrivés a Port-Libre“ című mű szerzője.

„II. év Nivóse hó 4-én. Egy szomorú eset vert le egész nap bennünket. Míg a fiatal emberek a kertben játszottak, egy szerencsétlen Cuny nevű fogoly, a néhai Coigny marquisnak volt komornyikja, a zárdával szomszédos szobában torkát megmetszette. Az öngyilkosságot csak egy negyed órával később vették észre a végrehajtás után.

Két nappal előbb érkezvén Cuny a Port-Libre fogházba, egy teremben halt, hol társainak szerencsétlenségét elbeszélte; reggel óta arcán levertség és szomorúság volt látható. Igyekeztek vigasztalni. Miután tervét rég megállapította, maga élesítette meg kését s maga irta meg végrendeletét, melyet szobájában találtak, midőn a hatósági tisztviselők az esetről jegyzőkönyvet vettek fel. Cuny nem halt meg rögtön.

„Végrendelet. — Haláloknak oka azon városrészt polgárbiztosa, melyben lakom, ki midőn házamban kutatott, engem folytonosan tolvajnak s gyanús embernek nevezvén, a

s különösen azon szegény árvának, kit neveltem, segélyére csak a felügyelő bizottság jöhet, a bizottság mentheti meg egyedül számára azon csekélységet, melyet meggazdálkodtam.

„Remélem, hogy a nemzeti convent a szerencsétlen sansculotte-ok kedvéért, tekintettel leendő kérésemre; a porkolábot kérem, hogy erről értesítse a közjóléti bizottságot.“ Aláírva: Cuny, néhai Coigny marquis komornyika. Az egy és oszthatlan köztársaság II-ik évében Nivóse hó 4-én.

Kiemeljük még a sok eset közül a Des Etangs által idézett Memoires d'un jeune detenu után a girondpárti Clavière halálát.

„Mielőtt kivégezte volna magát a méltóságteles öreg, egy szomorúan pislákoló lámpa derengő fényétől megvilágított folyosó végében félreint. Épen azok nevét olvasta át, kik ellene tanuskodni fognak, tanui között találta legádázabb elleneit, azok között Arthur, ki idegen léteére Páris községtanácsába jutván, vesztette s vérengzőbb Hebert- és Chaumette-nél. Ezek gyilkosok — így szól ő — azonban szabadulni fogok dühök elől. Erre köztünk a legátgondoltabb s legkomolyabb eszmecsere kezdődik az öngyilkossági módok felett. Meghatározza a módot, mellyel legbiztosabban döfhet szívébe. Derék genfi polgár, méltó igyekeztem lenni hozzád; hallottalak mint határozottal halálod felett a nélkül, hogy megrendültél volna; helyeseltem a köztársaság szabad fiához méltó elhatározásodat; láttam, hogy

Midőn véglehelletét kiadá, szobájában találták, hova visszavonult terve véghez vitelére. Haldokolva Voltaire e két sorát vette ajkára:

Les criminels tremblants sont trainés au supplice, Les mortels generaux disposent de leur sort.

(A reszkető vétkest vonszolják a vesztőhelyre; a nemes halandó rendelkezik sorsa felett.)

A kétségbeesett erény e tettéről értesül neje s megmérgezi magát, miután előbb gyermekeit megvizsgáltá s ügyeit rendbehozta.

Midőn a thermidoriánusok a rémuralom vétkeivel beszenyezve, elvégre kénytelenek voltak Fouquier-Tinville közvádolt a kiontott tömördek véért számadóra venni, ez nem talált egyéb mentséget mint: hogy ő a convent bárdja. Természetes, hogy e jogcimen sértette őt, hogy áldozatait tőle elragadják s a benne személyesített verpad sajnáltá az öngyilkosságnak a tőle elrabolt védeneket. Így látjuk, hogy midőn a convent elnökét Clavière István haláláról értesíti, egyszermind tudatja az elnökkel, hogy jövőre, a törvényes ítélet végrehajtása ellen összeesküvéket biztos csendőrökkel fogja őriztetni s megmotoztatni, mielőtt vád alá helyzetetésök tudokra adatnék. — Ugyanekkor idézi, hogy a convent határozata folytán: az öngyilkosok, kik életükben vád alá helyezett állapotban voltak, ítéletileg kivégeztettek gyanánt tekintetvén, miután Clavière István e categoriába esik, ezennel kimondatik — hogy vagyona a köztársaságra szállt.

(Folytatása következik.)

a körös szab. szalontai társulat küldöttei: Tisza Kálmán társ. elnök, Oltag Ferencz a nagy-váradai főtiszt. káptalan, Szarukán Gergely — méltóságos Gr. Almásy Kálmán urat képviselő társasági tagok, és Verner Ferenc társ. mérnök.

A körös szab. Aradmegyei társulat küldöttei:

B. Simonyi Lajos társ. elnök, Benedikty Gergely társ. mérnök.

Az alsó-fehér-körös szab. társulat küldöttei: Baranovics Gergely társ. alelnök, Nagy József Békés városát, Beliczey István s Ujfalusy Gyula — Gyula városát képviselő társulati tagok.

a körös szab. hosszufoki társulat küldöttei: B. Wenckheim László társ. elnök, Nagy József Békés városát, Fábrián Gábor Tarcsa, Kis Mihály Vésztő községét képviselő társulati tagok.

az endrőd-turi töltés társulat küldöttei: Harkány Frigyes társ. elnök, és Mészáros Endre társ. alelnök.

a kákafoki társulat küldöttje: Trefort Ágoston elnök, — végre Bodoky Lajos Körös-Berettyó szab. m. k. főmérnök.

1) Elnöklő méltóságos kormánybiztos ur meggyőződésén, miszerint a Körös-Berettyó folyók völgyén fenálló egyes szabályozási társulatok mindannyian felhatalmazott küldötteik által képviselve vannak, a megjelentek szívélyes üdvözlése után az értekezletet megnyitották nyilvánította, s Bodoky Lajos Körös-Berettyó szabályozási m. k. főmérnököt a jegyzői teendők teljesítésével megbízva a nagyméltóságú közmunka s közlekedési ministeriumnak f. évi septemb. 19-éről kelt 11564 szám alatti rendeletét felolvastatta, melyben az elnöklő kormánybiztos ur Ö méltósága értesítettik: miszerint a nm. közmunka és közlekedési m. k. ministerium, tekintetbe véve a Körös-Berettyó folyók szabályozása által megmentendő árterület tetemes kiterjedését, s azon előnyöket, melyek a közhajózási forgalomra nézve említett folyók szabályozásának végrehajtása következtében származnak, elhatározta a kettős és hármas Körös medrének szabályozását illetőleg a Békésen alóli átmenetéseknél végleges kiadását állami költségén eszközöltetni, s az e célra megkívánt költség szükségletet három egymás utáni évekre felosztva az állam költségelirányzatba felvenni; magától értetődően, hogy a folyók völgyeinek mentesítésére és más magán érdek védelmére szükséges minden egyéb munkálatok ezentul is az e célra alakult társulatok teendői maradnak. Hogy a kitűzött céljával sikerrel elérhessék, szükséges mindenképp előtt a fentemlített egyes társulatoknak összhangzó működését lehetővé tenni, s az általános érdekű munkák összpontosított vezetéséről gondoskodni.

Műszaki szempontból ezen összpontosítás, az állam költségén Gyulán felállított központi mérnöki hivatal rendszeresítése által már tetteg elérhető, de ezen kívül valamennyi társulatok összhangzatos működésének lehetővé tétele végett kívánatos még egy oly központi közegnek alakulása, mely nemcsak az egyes társulatok közötti viszonyoknak mindenkor kiegyenlítése, és a munkáknak kellő egymás utáni sorozatban leendő végrehajtása felett folytonosan örködjék, hanem szükség esetében egyszersmind a társulati ügyeket, úgy az illetékes törvényhatóságoknál, valamint a kormánytól közvetítse.

Ezen központi közeg szervezése első sorban az egyes társulatokat érdekelvén, szükséges azokat egy közös tanácskozmányra össze hívni. Mely az egyes társulatok küldötteiből összehívandó-tanácskozmány vezetésével, valamint a központi közeg rendszeres felállításáig, minden Körös-Berettyó szabályozási kormányzati ügyek vitelével Békés megye főispánja, méltóságos Tomcsányi József ur kormánybiztosi minőségben bizatik meg, utasításul adván nekie, hogy a mennyiben a tartandó tanácskozmányban a régi időből fennmaradt kölcsönös követelések kiegyenlítése szóba hozatnék, azokra nézve egyelőre csak oly irányú intézkedések tétessenek, melyek szükségesek a szabályozás további folyamatjára, ezen követelésekből netalán származható zavarok megelőzésére:

A Körös-Berettyó szabályozási társulatok küldöttei mind annyian érezve, s elismerve a felolvasott ministeri rendeletben foglalt intézkedések üdvös voltát, nem mulasztják el először is köszönetüket nyilvánítani mind ezen intézkedésekért; de különösen az egyesült Körös medrének Békéstől le a Tiszáig állam költségén leendő szabályozásáért; mely köszöneteknek, valamint azon kérésöknek — hogy e kormány intézkedések jóváhagyása a törvényhozásnál mielőbb kieszközöltesék — a magas kormány elé juttatására elnöklő kormánybiztos Ö méltóságát kéri fel.

Ezután áttérve a fent tisztelt ministeri leiratban foglalt tárgyalásra, köz meg egyezéssel következő határozatokban állapodtak meg:

1) A Körös-Berettyó völgyén fenálló — vagy ezentul alakulandó szabályozási, vagy töltés társulatok központosított igazgatása egy, az alatti mellékelt szabály-

zat szerint szervezendő központi igazgató választmányra bízassék.

A szervezési szabályzat mindenképp előtt az egyes társulatokkal közlendő, s azok felhívandók, hogy a szabályzat szerint a központi választmányba küldendő megbízottjaikat mielőbb megválasztván, azokat felhatalmazzák, hogy a legközelebb összehívandó kormány biztosi értekezletben a társulatot úgy a szabályzatban netalán ohajtott változások indítványozására, mint általában a tervelt központi igazgató választmány minden teendői tekintetében, teljes érvénnyel képviseljék.

Ezen újabb tanácskozmány által fog azután a központi igazgató választmány szervezési szabályzata véglegesen megállapítani, s jóváhagyás végett a nm. közmunka és közlekedési ministeriumhoz felterjesztetni.*

2) Az értekezlet tagjai a mult tapasztalataiból megeléven győződve, miszerint az összes Körös-Berettyó völgyi, nagy kiterjedésű szabályozási munkálatok vezetését egy mérnöknek kellő sikerrel gyakorolni tiszta lehetetlenség; a Gyulán székelő szab. központi mérnöki hivatalt egy általában nem tarthatják a leirat szavai szerint rendszeresítettnek, illetőleg — szervezettnek; minélfogva tisztelettel felkérjük a nm. közmunka és közlekedési m. k. ministeriumt, hogy a fent említett hivatalt a nagyterjedelmű munkálatokhoz mért, s az állam pénztárból díjazandó kellő számú személyzettel lássa el.

3) A multból fennmaradt kölcsönös követelések kiegyenlítésének eszközölése fennhagyatik a mielőbb felállítandó Körös-Berettyó szab. közp. igazgató választmány teendőjéül.

2) Indítványoztatott, miszerint tekintetbe véve azon nagyszerű hátrányokat és károkat, melyeket egyes kihágók a szabályozási építmények rongálása, árvíz alkalmával a töltéseknek engedelem nélküli kivágása sat. által a nagy költséggel felállított művekben tesznek: mely kihágások folytán gyakran nagyterjedelmű védett területek viz alá juttatnak, — jelen értekezlet — mint a Körös-Berettyó völgy összes érdekeltiségeinek képviselője, kérje fel a nm. közmunka és közlekedési ministeriumot egy vizjogi, s viz-rendőri törvényjavaslat mielőbbi kidolgozására, s az országgyűlés elé leendő terjesztésére:

Az indítvány köztetszéssel fogadtatván, elnöklő méltóságos kormánybiztos ur felkérjük, hogy az abban foglaltakat az értekezlet kéréseként — a nm. közmunka és közlekedési ministeriumnál szorgalmazza.

3) A teljes számmal megjelent értekezleti tagok előtt felolvasott s általuk hitelesnek nyilvánított jelen jegyzőkönyv s a mellékelt szervezeti szabályzat aláírásával, az értekezlet elnöke s jegyzője megbízatnak.

Kelt mint fent.

*) A szervezeti szabályzatot, mihamelyt véglegesen meg fognak alapítani, közölni fogjuk. Szerk.

Ujdonságok.

A **nögyelet** leendő tagjai hetfőn tartották utolsó gyűléstük a végleges megalakulás előtt. A betervezett alapszabályok közhelyesléssel fogadtatván, a ministeriumhoz küldettek megerősítés végett, s a kormány helybenhagyás után az egylet véglegesen megalakul s működését is ugyanakkor megkezdí. Ismételve hívjuk fel lelkes hölgyeinket a pártolásra, mely által a mellett, hogy csekély adományaikkal is sok fájdalmat s nyomort enyhítenek és sok keserű könyvet száraztanak fel, — egy kis alkotmányos jogot is gyakorolnak, ez lévén az egyedüli tér, melyen emancipáltasukig választási s szavazati joggal élhetnek. Nem mulasztadjuk el továbbá az egylet javára tartandó műkedvelői előadás megtartását, ismételve sürgetően kérni, biztosak lehetvén a résztveendő műkedvelők, hogy fellépésük által az egylet javát nem kevésbé fogják elősegíteni, mert hogy tömeges látogatójuk lesz, azon kétkedni sem lehet.

A **napokban** két kis gyermek játszott egymással, az egyik valahol egy pisztolyt kapott elő a mulatság növelésére, s pajzán tréfából ijesztgeti társát, hogy rá — és úgy tett, a miként beszéle, futó kis pajtasát veszélyesen hátba lötte. Figyelmeztetés lehet ez a szülőknek, hogy az ily eszközöket zárva tartsák gyermekeik elől, — egy jó magyar közmondás azt tartja, hogy a kés nem való a gyermek kezébe, annál kevésbé pisztoly.

Adtál uram esőt; nincs köszönet benne. Ha valaki, ugy mi gyulaiak mondhatjuk el ezt nagy igazán, — nyakig fülig sárban vízben, s csak az az egy jó oldala van a dolognak, hogy a hosszas gyakorlásban már bele is törődünk az ilyesmik elviselésébe. Mert, hogy ugy a fő, mint mellék-utcaiban — ugyan lakatlan — vadrcatanyák váltogatják egymást, s Charybdis és Scylla uton utfele elnyeléssel fenyeget, azt már nekünk meg kellett szoknunk. De hogy a járdák is — ott hol van-

nak — oly vendégmarasztó sárral diszelgnek, az már mégis tul a rendjén van. Ily körülmények közt csaknem a szobára vagyunk kárhoztatva, mert jó lélek ily időben s ily utak mellett ki nem mozdul, ha csak sürgős teendői nem híják.

A **helybeli elemi tanoda** muzeuma október hóban következő adományokkal gyarapodott: a) Erkel Rezső ur „Magyar királyok származási fája“ című képet adta, melyet Uferbach József helybeli üveges mester szintén ajándékol aranyos keretbe üveg alá foglalt. b) Bodnár Zsigmond esztergommegei áldozár és nagy-szombati főiskola tanár „Chateaubriand és kora“ című saját műve egy példányát. c) Himmelstein Mór gyulai ifju régi római bronz pénzt. — Végre d) ifju Huszka Imre helybeli lakos I-ső Lipót római császár 1694. évi egy drb. osztrák-cseh címerű 6, és III-ik Károly római császár egy 1713. évi Csehország címerével ellátott 3 kros, összesen két darab ezüst pénzt ajándékozott.

Gazdászat, ipar és kereskedelem.

Gazdászati levelek.

III.

Endrőd, október 26.

A mult levelemben mondottakhoz szükségesnek vélem kapcsolni, hogy különféle növények — a talajkeveréket, a fekvést és éghajlatot tekintve — különböző igényeket kötnek a talajhoz, egész általánosságban állíthatni, hogy a növényekben levő nedvek körforgása, szén-sav fogyasztása és az élely kiválasztására ezen igényeknek jelenlététől függ.

A talajnevek különbségei, u. m. a homok-, agyag-, homag-, mész- és televény-talaj és azok keverékeinek sajátosságai részletesen ismertetvén a gazdász által, avagy közgazdász ismeretei szakértők magyarázatai folytán kiegyenlítettvén, a talajnevek megbecslésének tudományát bírja a gazdász; — melynek alapján tudni fogja, hogy a növények különböző mélységbe hatolnak be a földbe, hogy némelyek gyökerei főleg csak a feltalajban terjednek el; másoké az altalajba is leereszkednek; miszerint a növények gyökerei mélyen mivel talajban inkább elterjedhetnek, jobban megerősödhetnek, és vastagabb réteget keresztül kasul járhatván — a szükséges tápanyagokat nagyobb mennyiségben találhatják föl maguknak, könnyebben szívhatják be magukba szálgyökereik által; miszerint az ily talajban a nedvesség huzamosabban visszatartatik; miszerint a nyert talaj (alsóbb része a feltalajnak) rögtön felhoztala ártalmassá lehet, s ehhez képest ajánlatos, hogy csak lassankint és pedig őszi szántás alkalmával kell a földszinre hozni, melyre tavaszi szántáskor a turó-ekével kell előkészíteni. Az új gazdasági vegytan atyja, Liebig Jusztus szerint is ez áll. — (A turó-ekével való szántásról a tavaszi munkálatok elsorolásánál fogok tüzetesebben írni.) A turó-ekével mélyítő szántás, még a rozstalajnevet is emeli becsben. Óhajtanó, hogy ezen, vidékünkön alig ismert, földmívelési eszköz mindinkább elterjedjen; a Vidacs-féle eke után a második helyen áll. Egy javított hochenheimi turó-eke (Hochenheimer Untergrundpflug) ára 23 ft. Amerikai turó-eke (Amerikanische Untergrundpflug) ára 20 ft. A hochenheimi inkább ajánlják a szakértő gazdászok. — Lehet pedig ezeket megrendelni a német nyelven kiadott Preis-Courant szerint „von Eduard Kühne vormals Kühne & Ludwig zu Wieselburg in Ungarn. Station der Wien Raaber Bahn. A Preis-Courant címlapja alján ez áll: „Preis-Courant in ungarischer Sprache auf Wunsch gratis und franco.

A földmívelés egyes ágainak részletes megbeszélése előtt szükséges lesz megemlíteni, hogy a honok-, a homagos homok- és megforditva homokos homagtalaj rozsa, zabra, tatárkára, burgonyára és csicsókára (ez utóbbit takarmányul érte) legalkalmasabb, ha nedvesebb fekvésű ezen talaj nem használható egyéb növények termesztésére is; hogy a kevésbé nehéz homag-talajon búzát, árpát, lóherét, lucernát repát, tengerit igen jól lehet mívelni; nehéz homagtalajon pedig ezeken kívül repcét, zabot, dohányt, babot, búkkönyt; az agyag-talajon ugyanezek szintén jól teremnek: hogyha a homagos homok bőven trágyáztatik a repcét, herét és lucernát és egyéb ezekkel rokonos növényeket jól megteremhet. — A mély jó természetű, televény tartalmas homagtalaj hasonló altalajjal a legtöbb körülmény között a legkiválóbb; mert a termékenység fő feltételei meglévén benne, jól mívelhető s hamarosan sem túl nedvessé, sem túl szárazzá nem válik. A kapás növények termesztésére kintően alkalmas, ha a mész kellő mérvben képviselve van benne egyéb elsőrendű terményre is; — a nem-nedves fekvésű, mélyrétegű, jó természetű agyagtalaj ha-

soló, lehet mondani azonos magatartásu talajnem az előbivel.

A közép kötöttségű talajnemek közül azok, melyek — tudni illik — mély és áteresztő altalajjal bírnak a kapás növények termesztésére legalkalmasabbak; a burgonya (krumpli) e tekintetben kevesbé igényt, mint a cukor- vagy a burgundi-répa félek, mert ez utóbbiak gyökereiket az altalajba eresztik és ott keresik föl tápszereiket. De a here-, lucerna-, ugyszintén a baltacim-, és borsórol is ez áll. Ebből megmagyarázhatja magának a tanult és tapasztalt gazdász, hogy miért nem tenyésznek ezen termények ugyanazon talajtérsegen jól, ha egymásra következik. Ugyanis nyilvánvaló hogy az altalajban, mélyen a földben, hova a levegő nem juthat el egy könnyen, az ásványi feloldott tápanyagok elfogyasztattak a jelen évi növények által, s így ismét néhány év szükséges arra, hogy hasonló növények számára a szükséges ásványi tápanyagok vagy visszapótolassanak vagy feloldassanak az illető talajban. Erről bővebben majd a vetés forgásnál lesz szó.

Mind az egyének (emberek) mind a dolgok megítélése nehézségekkel van összekötve s gyakorlati ismeretekkel párosult tapasztalatokat föltételez; így van ez a gazdász terén is; ezen föltételekhez képest — kell, hogy legyen irányozva a gazdász igyekezete, és gondolkodó tehetsége a gazdászának szentelve.

A talajisme megtanítja a gazdászt arra, hogy micsoda növények termesztésére legalkalmasabb a talaj? — melyek adhatnak teljesen biztos, avagy csak megközelítőleg remélt hozamokat; s a talajnak mely igényeit kell kielégíteniük, hogy magunkat számításainkban rá ne szedjük, pedig nagyon fájdalmas ám az az önmagunk általi csalattatás...! De a talajisme nem tanít meg arra bennünket, hogy mely és hányféle igényeket kell kielégíteniük a körülöttünk munkáló személyeket illetőleg; továbbá, hogy minő terményeket lehet legbiztosabb és legnagyobb áron — természetesen a rendkívüli vagy esetleges körülményeket nem számítva — eladni? s melyekre lehet pénzelés tekintetéből a legnagyobb súlyt fektetni? Vajon az olaj-, a kereskedelmi-, a kapásnövények-, a gabonaneműek termesztése, vagy pedig az állattenyésztés képezik-e a gazdaság legfőbb jövedelmi forrásait — vidékenként? érvény a forgalmat, közlekedési előnyöket, gyárakat stb.

Minél több tapasztalata, minél több gyakorlati fogása és tapintata van a gazdának a munkavégzés sorrendjére, értékére s mértékére nézve — a körülötte munkáló egyénekhez mérve; s minél inkább képes a helyes időben végzett munkák előnyét a késedelmezés és a nyakrafőre való elsietés hátrányát gátlani, természetesen a felforgó viszonyokat kellőleg megfontolva, melyek befolyása alatt a munka megkönnyítetik és megnehezítetik, néha talán teljesen kivihetetlenül vagy fölöslegessé is

válkik: — annál inkább tudja megítélni igazságosan, hogy mily mérvű munkavégzést lehet, egy hosszú vagy egy rövid nap alatt a fogatoktól s munkásoktól kivánni, a távolságokat is híven számba vevén. — Hogy a kivendő munkálatok költsége és az igénybe vett idő tartama felett pontos jegyzéseket vinni, — melyeket jövőben számítás alapul vagy alapokul vehet — igen hasznos, magától értetődik. — Ismételt feladatok és példák a fogatos és kézimunkák értékét tárgyzólag annál is inkább szükségesebbek, minthogy sok idő és gyakorlat kívánatik arra, miszerint a gazdász e tekintetbeni számításában otthonossá váljék. Például jó naplóba vezetni: hogy mily nagyságu heretarlót lehet egy nap alatt feltörni? Hányszor lehet a szekérrel egy bizonyos távolságra megfordulni? — Mennyi munkás szükségeltetik arra, hogy egy nap alatt bizonyos területen levő kukorica letöréssék? — Mennyi rét, buzát, árpát, lucernát képes egy kaszás egy nap alatt letakarni? Egy bizonyos tábla kitrágyázására mennyi fuvar és trágyateregető kell? Tekintetbe vevén a vidéki lakosságot minden ámitásnál külön-külön; mert annyi bizonyos, hogy egy békés-, vagy csongrádmezei napszamos sokkal többet elvégez, mint egy felvidéki hazánkfia ugyanazon idő alatt... Tehát a munkásokat arányosítani kell vidék szerint.

A munkálatok sorrendjét csak általános szabályok szerint lehet és kell körvonalozni a viszonyok és időjárás számbavételével s mindenkor a szükséghez képest megállapítani. Tudni illik: hogy a legsürgősebb teendő mindig legelőbb végzendő; — hogy mindenkor arra fordítsassék kiváló figyelem és az biztosítandó legelőbb, hol a legnagyobb veszély fenforog; hogy mellékes dolgok és apróságok miatt — a földgölgöt el ne ejtsük; hogy a mit ma idejében elvégezhetünk, azt nem szabad pigyaszágból holnapra halasztanunk! mert a holnap minket már más teendők elvégzésére hívhat fel; mert meglehet, hogy holnap már a mai végzendőkre rá nem érünk; hogy inkább hagyjuk igás jószágainkat heverni, nyugodni, sem hogy megmiveljük a talajt, midőn az tulnedves állapotban van. — A napló vezetésén alapuló munkálatok sorrendjével szemben a gazdász föfeladata mindig jól megfontolni: mi felel meg leginkább a cél- nak az adott viszonyok között. **Balla Mátyás.**

Kimutatása

a békés megyei takarékpénztár october havi üzlet forgalmának.

Bevétel.

Pénztár maradvány a mult hóról	32865. 6
Betételekből	29711.36
Váltók vissza fizetéséből	57970.—
Jelzálogi kölcsönök vissza fizetéséből	5030.—

Előlegek vissza fizetéséből	2950.—
Váltók kamataiból	1242.24
Jelzálogi kölcsönök kamataiból	1716. 2
Előlegek kamataiból	39.17
Írásdijakból	999.85
Késedelmi kamatokból	24. 6
Könyvecskedijakból	15.15
Letétidijakból	27.—
Oroszázi fiókpénztártól	2000.—
Magyar ált. bizt. társulattól	63520.—
Értékpapírok eladásából	60000.—
„ kamataiból	1023.33
„ nyereseményéből	2560.—
Összeg	261693.24

Kiadás.

Betétek vissza fizetése	98888.15
„ folyó kamataira	726.21
Loszámitolt váltókra	62100.—
Jelzálogi kölcsönökre	1000.—
Előlegekre	1180.—
Tisztí és szolga fizetésekre	241.65
Békési fiókpénztárnak	25000.—
Oroszázi fiókpénztárnak	2500.—
Magyar ált. bizt. társulatnak	63583.33
Házbérre	250.—
Osztalékra	176.—
Különfélékre	120.90
Napi biztos díjakra	39.—
Pénztármaradvány	5888.—
Összeg	261693.24

Kelt Gyulán nov. hó 1-én 1870.

Kratochvil József
könyvvezető.

Hetivásári tudósítás.

Gyula nov. 4. Kegyetlen rossz ut és mégis közép-szerű piac volt, mintegy 400 szekérforgalommal, — mely szekereknek több mint felén káposzta, a másik felén gabona, szén, fa, többféle apró zöldség, gyümölcs, hal, korevessző stb, stb volt.

E piac főismertetőjele a gyors kelet volt átáljában. A gabonafélékből kevés jött; a buza és hibátlan csöves kukurica ára szilárdult, árpa, zab iránt bágyadtabb volt a hangulat. Rózs hiányzott.

Káposztát szekereken és a malomsatorna víze megáradtával már csolnakokon is nagyon vitték a közelebbi községekbe, jó kedvvel vették a helybeliek is, ugyanazért délre minden káposzta elkelt. Leginkább kelt 3—3.40 kron százanként. A fa öe 15—16 frt.

A sertésvásár kelendőség nélküli volt; szarvasmarha kevés; ló sok volt, kivált a vén gebe, melyekből egy-két darab 8—10 frtjával adatott el. **Sz. L.**

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos :
HAJÓSSY OTTO.

HIRDETÉSEK?

77) **KELLER és ZSITVAY** 4—12
női divat kereskedésükben
Pesten szervitater 6-ik szám alatt
mindennemű selyem szövetek
a legújabb bel- és külföldi női-divat-kelmék,
SHAWLAK, KENDŐK és ANGOL PLAIDEK,
valamint a legutolsó divat szerint készült öltözékek (Costume)
bársony és posztó őszi- s téli-női-felöltők
nagy választásban és jutányos áron kaphatók.
Kívánatra kelme minta szeletek legnagyobb készséggel küldetnek.

Wichtig für Kaufleute und Oekonomen. 78)
Ergebnis Gefertigter empfiehlst sein stets gut versehenes Lager von Oehl, echt amerikanisches Petroleum, feinkes belgisches Wagenfett, Stearin-, Paraffin-, Anschlitt-Kerzen, alle Sorten Bänderwaaren, Canditten, Wische, Stärke, Siegelack, Essenzen, und alle in dieses Fach schlagende Artikel zu den stets billigsten Tages-Preisen. — Preisblätter sende auf Verlangen franco.
Achtungsvoll
M. Brüller
3—10 Pest Waiknerstraße No 18.

Árverési hirdetés. 79)
Békés megye gyulai járás főszolgabírói hivatal részéről közhírré tétetik, miszerint Friedler József dobozi lakos ellen 68 frt tőke s járulékaik erejéig Engl és Hoffmann aradi kereskedők részére bíróság lefoglalt vegyes bolt árucikkek Doboz községében nevezett alperesnek lakásán f. 1870. év nov. 13-án d. e. 9 órakor a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett nyilvános árverés útján el fognak adatni.
Kelt Gyulán oct. 28. 1870.
2—3 **Bandhauer György**
t. megyei esküdt, végrehajtó bíró.

Hirdetmény.
Békés megye a börtönében találtató raboknak 1871. évbenei élelmeztetését továbbra is árlejtés útján vállalkozóknak szándékozván kiadni, mindazon vállalkozók, kik azoknak 1871. évi jan. 1-től azon év dec. 31-ig élelmeztetésére vállalkozni kívánnának, f. évi nov. 15-én d. e. 10 órakor Gyulán a megyei székház termében való megjelenésre s az árlejtésbeni részvételre azon megjegyzéssel hivatnak fel, miszerint a naponkint kiszolgáltatandó tápszerek minőség és mennyisége iránt addig is a megyei számvevőségénél nyerhetnek bővebb felvilágosítást. — Kelt Gyulán 1870. oct. 28. 81)
Karassiy István első alispán.

Eladó ház.
Beliczey Rezsőnek a főutcán fekvő 31-ik számú háza örök áron eladó.
Bővebben értekezhetni a tulajdonossal. 82) 1—3